

Oikeustapauskokoelma

Asia C-430/15

Secretary of State for Work and Pensions
vastaan
Tolley

(Supreme Court of the United Kingdomin esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Ennakkoratkaisupyyntö — Sosiaaliturva — Asetus (ETY) N:o 1408/71 — Vammaisen elämisavustuksen (disability living allowance) hoito-osa — Vanhuuden varalta vakuutettu henkilö, joka on kokonaan lopettanut työnteon — Sairausetuuden ja työkyvyttömyysetuuden käsitteet — Maastavietävyys

Tiivistelmä – Arrêt de la Cour (ensimmäinen jaosto) du 1er 2 2017

1. *Sosiaaliturva – Siirtotyöläiset – Unionin lainsäädäntö – Henkilöllinen soveltamisala – Asetuksessa N:o 1408/71 tarkoitettu työntekijän käsite – Vanhuuden varalta sellaisessa sosiaaliturvajärjestelmässä vakuutettu henkilö, jota sovelletaan kaikkiin maassa asuviin ja jossa kyseinen henkilö katsotaan palkatuksi työntekijäksi, kuuluu työntekijän käsitteen alaan – Sillä, että henkilö on kuollut ennen eläkeiän saavuttamista ei ole merkitystä*

(Neuvoston asetuksen N:o 1408/711 artiklan a kohta)

2. *Sosiaaliturva – Siirtotyöläiset – Unionin lainsäädäntö – Asiallinen soveltamisala – Vammaisen elämisavustuksen hoito-osa kuuluu asetuksen soveltamisalaan sairausetuutena eikä työkyvyttömyysetuutena*

(Neuvoston asetuksen N:o 1408/714 artiklan 1 kohdan a alakohta)

3. *Sosiaaliturva – Siirtotyöläiset – Sovellettava lainsäädäntö – Henkilö, jolle on kertynyt vanhuuseläkeoikeuksia niiden vakuutusmaksujen perusteella, jotka on suoritettu tietyllä ajanjaksolla jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmään – Se, että henkilöön lakataan myöhemmin soveltamasta kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä, voidaan hyväksyä*

(Neuvoston asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohta ja liite VI sekä neuvoston asetuksen N:o 574/72 10 b artikla)

4. *Sosiaaliturva – Siirtotyöläiset – Sairausvakuutus – Sitä, että toimivaltaisen valtion lainsäädännössä asetetaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen avustuksen saamiselle edellytys asumisesta ja oleskelusta tämän jäsenvaltion alueella, ei voida hyväksyä – Henkilö säilyttää oikeutensa saada etuuksia siirrettyään asuinpaikkansa johonkin muuhun jäsenvaltioon kuin toimivaltaiseen valtioon – Edellytys – Toimivaltaisen laitoksen myöntämä lupa siirtää asuinpaikka johonkin muuhun jäsenvaltioon*

(Neuvoston asetuksen N:o 1408/71 22 artiklan 1 kohdan b alakohta ja 22 artiklan 2 kohta)

1. Ks. tuomion teksti.

(ks. 38 ja 40–42 kohta)

2. Vammaisten elämisavustuksen (disability living allowance) hoito-osan kaltainen etuus on sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97, sellaisena kuin se on muutettuna 8.2.1999 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 307/1999, tarkoitettu sairausetuus.

Se, että DLA:n hoito-osan myöntämiseltä edellytetyn liikkumiskyvyn rajoittumisen pitää kestää huomattavan kauan, ei näet vaikuta avustuksella tavoiteltuun päämäärään parantaa sellaisten henkilöiden elämänlaatua, jotka eivät selviä ilman ulkopuolista apua (ks. analogisesti tuomio 18.10.2007, komissio v. parlamentti ja neuvosto, C-299/05, EU:C:2007:608, 63 kohta).

Lisäksi unionin tuomioistuin on todennut, että asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin sairausetuuksiin on rinnastettava pääasiassa kyseessä olevan kaltaiset etuudet, joilla katetaan ulkopuolisen avun tarpeesta muodostuva vakuutustapahtuma, vaikka niitä ei varsinaisista sairausetuuksista poiketen olekaan lähtökohtaisesti tarkoitettu suoritettavaksi lyhyiden jaksojen ajan ja niillä voi etenkin yksityiskohtaisten soveltamissääntöjensä vuoksi olla ominaisuuksia, jotka ovat tosiasiallisesti hyvin lähellä tietyiltä osin myös työkyvyttömyys- ja vanhuusetuuksien ryhmää (ks. vastaavasti tuomio 30.6.2011, da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, 47 ja 48 kohta).

(ks. 53–55 kohta ja tuomiolauselman 1 kohta)

3. Asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna neuvoston asetuksella N:o 118/97, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 307/1999, 13 artiklan 2 kohdan f alakohdalla on tulkittava siten, että se, että henkilölle on kertynyt vanhuuseläkeoikeuksia niiden vakuutusmaksujen perusteella, jotka on suoritettu tietyllä ajanjaksolla jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmään, ei ole esteenä sille, että tämän jäsenvaltion lainsäädäntöä voidaan myöhemmin lakata soveltamasta kyseiseen henkilöön. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on käsiteltävänä olevassa asiassa vallitsevien olosuhteiden ja sovellettavien kansallisten oikeussääntöjen perusteella ratkaista se, millä hetkellä tätä lainsäädäntöä ei enää voitu soveltaa mainittuun henkilöön.

Kuten asetuksen N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21.3.1972 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 (EYVL 1972, L 74, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 25.6.1991 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2195/91 (EYVL 1991, L 206, s. 2), 10 b artiklassa on täsmennetty, päivämäärä ja edellytykset sille, että jäsenvaltion lainsäädäntöä lakataan soveltamasta asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitettuun henkilöön, määräytyvät nimittäin tämän lainsäädännön mukaisesti.

Sitä hetkeä määritettäessä, jolloin jäsenvaltion lainsäädäntöä ei enää voida soveltaa tiettyyn henkilöön, on lisäksi tarvittaessa otettava huomioon myös säännökset asetuksen N:o 1408/71 liitteessä VI, jossa on kyse erityismääräyksistä tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen soveltamiseksi.

(ks. 65, 66, 69 kohta ja tuomiolauselman 2 kohta)

4. Asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna neuvoston asetuksella N:o 118/97, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 307/1999, 22 artiklan 1 kohdan b alakohdalla on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että toimivaltaisen valtion lainsäädännössä asetetaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen avustuksen saamiselle edellytys asumisesta ja oleskelusta tämän jäsenvaltion alueella.

Asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna neuvoston asetuksella N:o 118/97, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 307/1999, 22 artiklan 1 kohdan b alakohtaa ja 22 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa oleva henkilö säilyttää oikeutensa saada ensin mainitussa säännöksessä tarkoitettuja etuuksia siirrettyään asuinpaikkansa johonkin muuhun jäsenvaltioon kuin toimivaltaiseen valtioon, edellyttäen, että hän on saanut tähän luvan.

(ks. 93 kohta ja tuomiolauselman 3 kohta)